

Előfizetési árak

Helyben:
Égész évre 10 kor., fél évre
5 kor., negyed évre 2 k. 50 f.
Vidéken:
Égész évre 12 kor., fél évre
6 kor., negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda B. Utóda könyvnyom-
dája Szentés, Kosauth-tér

Egyes példányok kaphatók

Lapunk könyvnyomdájában
valamint lapkihorodóinknál, a
kiknél lapunk előfizetése is
megrendelhető.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Felölös szerkesztő: **SIMÁ LÁSZLÓ**
Főmunkatárs: **HEGYI ANTAL**

Hirdetések árát,
valamint nyilttéri közleményeket kiadóhivatalunk méret
szerint a legutányosabban számít.

Szervezkednek a munkaadók.

— Január 12.

Holnap délután három órakor szer-
vezkedő gyűlést tartanak a szentési
építő iparosok. A munkaadók. A szer-
vezkedés nyíltan bevallott célja egy tá-
borba tömöríteni a munkaadókat, hogy
a munkások (a szervezett nemzetközi
munkások) határt nem ismerő túl kö-
veteléseivel szemben egységesen jár-
hassanak el.

A nyár folyamán, amidőn Cson-
dvármegye alispánja hivatalos vizs-
gatót folytatott a munkás szakszerve-
zetek ellen s amidőn nyilvánvaló lett
az a mértéket nem ismerő rettenetes
terrorizmus, amelyet a szervezett urak
fejtettek ki a munkaadók és szervezett
és szervezeten munkások ellenében,
ismétellen rámutattunk arra, hogy
olyan időket élünk, amidőn a szolidá-
ris szervezett munkásokkal szemben
szolidárisnak kell lenni a munkaadók-
nak és az egész társadalomnak. Mi a
jogok egyenlőségének és egyttal a
jogokból folyóan a kötelességek egyen-
lőségének vagyunk felelősök katonái és
szószólói.

Mi azt hirdetjük adassék meg a mun-
kának, ami őt illeti, azonban az ellen
felemeljük tiltakozó szavunkat, hogy a
munkás osztály túlhajtott, örült köve-
teléseivel teljesen tönkre juttassa,
aműgy is halálos betegségben szenvedő
iparunkat, mert az ipar tönkretétele
ezer és ezer munkaadót és milliónyi

munkást tenne tönkre s százmilliókkal
károsítaná meg magát az országot.

Ebből a szempontból a legnagyobb
örömmel tölt el tehát bennünket az a hír
hogy építőiparosaink szervezkednek, egy
táborban gyűlnek össze, egy érdek által
vezéreltetve, hogy saját érdekeiket; de
közvetve az építkező közönség érde-
keit is megvédelmezzék, a munkakaróló,
örökkön örökké sztrájkolni akaró mun-
kásokkal szemben.

A magyar társadalomnak eredendő
bűne, hogy az összetartásnak csak még
a csirája sincs meg benne. Ez az ere-
dendő bűn azután kihatással van min-
denre. Nem csak politikánkra; de leg-
főképpen a zsebbevágó gazdasági dol-
gainkra olyannyira, hogy bennünket
minden pillanatban, mert szervezetlen-
nek vagyunk, egy maroknyi csapat vak-
merő terrorizmusa egyszerűen tönkre
silányíthat, holott ha egységesen álla-
nánk a terror elébe sikerrel vehetők
fe a kesztyűt a küzdelemre.

A huszadik század a nagy gazda-
sági harcok évszázada lesz. Harcot pe-
dig csak egyöntetű eljárással, kellő erély-
vel és erős szervezettel vívhatunk.

Ez a tudat mindinkább terjed s kell,
hogy valamint a munkások lelket tel-
jesen áthatotta, akként hatalmába ke-
rítse a munkaadókat is és a szervez-
kedéssel szemben a szervezkedés fegy-
verét vegyék fel s azután a szervez-
tek vivják meg azt a küzdelemet, amely
évek óta folyik s amelyben eddig meg
mindig a nagyközönség volt a vesztes fél.

A szentési munkaadó építő iparo-
sok szervezkedését a magunk részéről
a legnagyobb szimpátiájával fogadjuk s
a legőszintebben kívánjuk, hogy ez a szer-
vezkedés eredményre vezessen.

Ez alatt természetesen nem ért-
jük azt, hogy mi a munkaadók szer-
vezkedésétől azt várjuk, hogy a legki-
méletlenebb módon vegye fel a küzdel-
met a munkásokkal szemben; de azt
hogy a szervezett munkaadók a szer-
vezett munkásokkal igyekezzenek olyan
megállapodást létesíteni, amely kielégíti
mind a két fél érdekeit és megszünteti
azt a küzdelemet, amelyben mind mond-
tuk eddig csak a nagyközönség káro-
sodott.

A háboru még a győztes félnek
sem hajt hasznót; de kimondhatatlan
károkat okoz győztesnek legyőzöttnek,
míg a béke a gyümölcsöző hasznos
munka és áldásos tenyészlet ideje.

Ez a háboru pedig már nagyon
régóta tart.

Munkásharcok.

Irtó: Hegyi Antal.

IV.

A munkáskérdésben elmondottakkal kap-
csolatban nézzünk körül saját tűzhelyünk-
nél és lássuk, hogyan állunk a munkáshar-
cokkal Csongrádmegyében?

A munkásmozgalmak vármegyénkben
már a kilencvenes évek eleje óta észlelhetők
de nagyobb lendületet csak 1898. óta öltöt-
tek. Vármegyénk egyes községeiben, külö-
nösen Mindszenten, Szegváron, Szentesen

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA.

Szilveszteri emlék.

— Elbeszélés. —

Irtó: Mártonffy Imre.

(Folytatás)

— Most pedig kedves barátom végé
Róza, adjon tanácsot.

— Véleményem szerint — viszonzám —
a nagylelkű ifju! Ön egykor említést tett
mennyre szeretné arcát látni. Ez ifju azt
most teljes szépségében megmutatta önnek,
szavamat zálogul, hogy őszinte tükör lesz
őre nézve.

Képletes szavaim nagyou tetszettek Ró-
zának és meg kellett ígérnem, hogy egy hét
mulva visszajövök.

Midőn legközelebb magunk voltunk
Róza szomoruan mondá:

— Aggodalmas hírek! A véletlen imént
tudtomra adta, hogy jó szüleim elvesztették
vagyonukat, és ezt szeretetből, áldozatok
árán titokoltak előttem. Önt kivéve senkivel
sem fogom közölni családómat, szegény
anyámnak szive hasadna meg, ha tudná, hogy
szeretetteljes apró fondorkodással, melyek-
kel rejté előttem a valót, sikertelenek ma-
radtak. Azt fogom tetetni hogy, hogy min-
den a régi marad és elhatározom, hogy meg-
mentem őket a nyomortól.

Romhányi Ákos — most már megne-
vezhetem — itt volt feleletemért. Kérdm
tőle vajjon valóban úgy szerel-e, miként ez-
előtt egyhéttel mondta.

— Minden bizonnyal kedvesem, felelte...
— szeretem önt, jelleme és szépsége miatt
egyaránt.

— Ön hízoló tükörhöz hasonlít, felelt-
tem, mintha csak szavaiban látnám magamat.
— Oh, bár mindig hű tükre lehetnék
viszonzá, mely minden erényét, minden jó
tulajdonát visszatükrözné. Legyen nőmmé!
Van csekély vagyonom, miben se fog hiányt
szenvadni, én mindnt megteszek, hogy bold-
doggá tehessen.

E szavak hallatára szüleim jutottak
eszembe... férjhez menetelem megmenthetné.

— Ha nevével leszek felelem, ön csak-
hamar megbánná... Mások csodálhatják, de
én nem hizeleghetem... mert nem láthatom
arcát.

Ákos sóhajtott.

— Ez olyan mire emlékeztet mondá,
mit nem szabad ön előtt eltitkolnom. Korántse
vagyok szép, Róza kisasszony. Önzőnek fog
ítélni, de bármily rút legyek is, teljes szí-
vemből szeretem.

A jövő hó elsejére tüztük ki lakodal-
mukat, folytatta Róza. Vezessen ez bár jóra
vagy rosra, annyi bizonyos, hogy szüleim-
nek otthonuk lesz nálam.

Szilveszter esteje ismét közeledett. Ép
egy éve mult el, mióta Róza egybekelt szere-
letett Ákosával. A zavardan tiszta boldogság
eve. Legboldogabbá tette az a gondolat, hogy
anyává lett.

Azt mondták neki, hogy a kis leány
valóságos angyal, de a szegény Róza nem
láthatta.

Teljesen megnyugodtabb, hogy sohase
fogja többé látni a ragyogó kék eget, de az
a gondolat hogy kedves leányát sohase fogja
láthatni, majdnem megtörte szívéét. De az
anyai szeretet szilárd!

Róza éjjel nappal kérte az Istent, hogy
csak egyetlen pillanatra adja vissza szeme
világát. Caupon egyetlen pillantásért esdekelt.
Aztán elégedett és boldog lesz élete fogytaig
Körülbelül két héttel Szilveszter esteje.
előtt Ákos mondá:

— Kedves Rózám! Ámitottalak, midőn
ama különféle vizek használatát tanácsoltam
neked. Ezek a hályog eltávolításának müté-
téhez voltak szükségesek. Nyugodt lehetsz.
Reményeim a legközelebbi napokban való-
sulni fognak.

— Hízszed, hogy a mütét sikeres lesz. ?
kérdéző Róza.

— Bizonyosan, felelte Ákos de akkor...

— Nos ?

— Látni fogsz — kíváncsi vagyok, mi-
ként vélekedel majd rólam.

és Csongrádon ez időtől fogva mind nagyobb tért hódítottak s már is akkora erőre tettek szert, hogy a szegvári kerületben szocialista országgazdálkodási képviselői választottak.

Es ha keressük az okokat, melyek ezen mozgalmakat ennyire fokozták, úgy találjuk, hogy a munkaviszonyok mellett elhez a hatóságok tapintatlansága is nagyban hozzájárult. Csongrádvármegyében ugyanis 1890 óta annyira meggýeresedett a közkeletű hatalommal való visszaélés, hogy a nem létszó kérdéseket minduntalan erőszakkal akarják megoldani. Ami úgy hat a társadalmi káros mozgalmak terjesztésére, mint az olaj a tűzre. Egész sereg kis és nagy embert tettek tönkre ennek a rendszernek az érdekében, de azért még mindig ott tartunk, hogy a hatalom kezelői se nem okultak, se nem tanultak a multak botlásain, hanem még ma is mikor ideje volna a kiábrándulásnak és a jobb utra térésnek, még mindig a régi nyomokon akarnak haladni. Ami a munkásharcoknál is nagyobb veszedelemeket rejt magában.

Tagadhatatlan tény, hogy a csongrádmegyei munkás nép helyzete az utóbbi tíz év alatt nagyon sokat rosszabbodott és szinte lehetetlenné vált megélhetése. A földmunka, a folyamatszabályzások befejezése miatt, országos mértékben megegyezett. Ami van is, abban sines köszönet, mert a vállalkozók a felvállalt munkát többnyire alvállalatra adják és ezen alvállalkozó a munkások bérén és verítékén akar magának használni biztosítani a gazdálkodók pedig, úgy a felszórólt adók, mint az alacsony gabona árak miatt, a lehetőség mellőzni kénytelenek a pénzes munkacserét. Ha pedig mégis alkalmazni kénytelenek, a legalsófokra szállítják le a munkabért, mert különben nem képesek gazdaságaikat fenntartani. A nagy birtokosokról pedig ne is beszéljünk, amennyiben ezeknél ősidők-től fogva rosszak a munkaviszonyok.

Amde a szegény embernek e rossz munkaviszonyok dacára élni kell, mert a gyomor, akár van munka, akár nincs naponként megköveteli a maga jogait. Az éhséget bizony se szép beszédekkel, se erőszakoskodásokkal nem lehet lecsillapítani, mert ahhoz kenyér kell és az éhező tömegek ott veszik a kenyeret, ahol találják és ez a forduló sarka az egész munkásmozgalomnak.

De evel szemben mit tesznek a hatalom emberei? A nyers erőszakra támaszkodnak és szorongással, börtönnel akarják az éhség és munkahiány miatt háborgó ele-

meiket lecsillapítani. Ez a módszer pedig jóra nem vezethet, mert a hatás ellenhatás eredményez.

1898-ban a csongrádi munkások a községházara mentek, hogy nekik munkát adjanak, mert eheznek és Mátyás Kálmán főszolgabíró akként intézte el bajukat, hogy vezetőjüket, Huszka Pétert hatvan napra becsukatta. No ez se tapintatos, se szerencsés hatósági intézkedésnek nem mondható, mert igaz ugyan, hogy Huszka Péter kapott kenyeret a börtönből, de felesleges és két kis gyermeke, a főszolgabíró miatt éhen halhatott volna, ha közadakozásból nem táplálják őket a többi le nem zárt munkások. Az eredmény pedig az, hogy annál jobban terjed azon eszme, melynek oktalanságában mártirokat csinál a hatalom.

Szegváron Mezőfy Vilmos országgyűlési képviselő, Csongrádon Eder János polgári iskolai állami tanító és lapszerkesztő állanak a munkásmozgalmak élén, tehát korlátozás helyett, áldozásával, még pártfogókat szerzett a munkásmozgalmaknak a hatalom é mellől jobban erőszakoskodik rajtuk, annál inkább terjed a szocializmus, mert ez már a dolog természetén rejlik és a fejlődés rendje hozza magával.

Csodalózással vagyok tehát eltelve Csongrádmegye törvényhatósági bizottságának december 29-én tartott gyűléséből kelt azon határozata fölött, hogy az erőszak fejezével, a munkás egyeteki felszólításával, a gyűlekezési jog és a sajtószabadság korlátozásával véli orvosolhatónak a fenforgó munkás bajokat? De még inkább esdalkozom azon, hogy a megye 18-as főispánja elmulasztotta ezen céltűvesztelt határozatnak, mely a fővárosi körökben méltó visszataszást okozott, fölbbezással utját állani?

Elhiszem, hogy Csongrádmegyében a hatalom kezelői nagyon beledélték magukat az efféle rendszerbe, de az is igaz, hogy ez a rendszer nem hozott becsületet Csongrádmegyének. Az meg egészen bizonyos, hogy az alkotmányos élet ezen biztosítékainak letiprása csak a legnagyobb fokú elkeseredést szűle a munkások körében, célt pedig még sem érdenek a hatalom kezelői, mert ha nyilvánosan nem gyűlekezhetnének a munkások, gyűlekeznének titkon ellenőrzés nélkül, iradatok is terjesztétek titokban, ami nélény év alatt a legreményteljesebb munkárorszagi állapotokat hozná létre.

De Magyarországnak szüksége van-e erre?

A munkásharcok elcsendítésére meggyőződésem szerint csak egyetlen helyes út vezethet, ha tudniillik a törvényhozás jogos igényeiket kielégíti. A hatalom tényezői pedig áldozás helyett hékilletőleg hatnak közre és módot és alkalmat nyújtanak arra, hogy a munkások munkaadóikkal megegyezésre juthassanak; mert azt tartom, hogy a legsoványabb egyezség is többet használ mind a munkásnak, mind pedig a munkaadónak a legszorosabb pénzét.

Látam példát az elmúlt nyár folyamán, hogy a sztrájkoló arató munkásokat börtönből tartották Szegeden október végéig. Hát ezek hol keressék meg október után családjuknak a kenyeret? Viszont, hogy az arató sztrájk miatt tönkre ment Csongrád szomszédságában egy nagy uradalomnak majdnem egész évi termése. Nem jobb lett volna-e mindkét félre nézve, ha a hatóság közbe lépése folytán megegyeztek volna egymással? Ne feledje tehát a hatalom soha, hogy a munkások ép úgy magyarok, mint a munkaadók, azért ne mint ellenségekkel, hanem mint a nemzet fiaival bánják velük.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

— JANUÁR 12.

Olyanformán vagyok, mint az egyszerű rossz levélró, akitől hiába kérdeztek bármit nem tudott másról inni a válasz levélben csak arról, hogy milyen az időjárás. Ez az eszemlen időjárás nevezetesen unostuntalan arra kényserül, hogy kiszkerkeszem It a krónikák közt. Hadd legyen maradóan nyoma annak, hogy 1907. év, mint indult neki az idő tekintetében. Kív és csikorgó hideg. Kód és hó. Nagyon ritkán jár együtt; de ez idén mindennapi.

A legérdekesebb mindazáltal az, hogy a Tisza rohamosan árad s ma már az egész árteret elflötötte. Ez ugyan rendszeren megtörténik; de arra algha emlékeznek még az öregek is, hogy az áradás ilyen körülmények között történjek meg.

A munkáskérdés foglalkoztatott bennünket az egész mult létén. Ennek kapcsán nem érdektelen feljegyezni azt, hogy a közel napokban a Bacsaból és Temes, Torontal megyéből többen jártak Szentesen eszedet fogadni, azonban eszed nélkül mentek el mindannyian. Utána jártunk a dolgunk és megtudtuk, hogy ennek a dolognak

— Ákos, viszoná Róza minden habozás nélkül — hadd történjek meg a múltét. De nem fogod fel szerelnem nagyságát. Fantasztikus ónámításnak hiszed, még nem ismerz gonosz.

— Irósztalom egyik zugában Róza levele lever, melyet nekem írt, és amelyet örökre megőrzök. Tegnap olvastam el ismét Szilveszter estén eszembe jutottak a boldog órák, melyeket a felvidéki kis faluban töltöttem.

— Róza, többek közt azt írta:

— Megvagyok győződve arról, hogy boldogságom e világon senkét se fog jobban érdekelni, mint ont kedves barátom. A múltét megtörtént és hata Istennek sikeres volt. Tiltva van az igazalom amiért is nem teherlem ama borzasztó nap minden részletével. Egy merész tettenet mégis köztöm önnel, mely miként Ákos mondta, a legborzasztóbb következményeket szűlhette volna.

— Közvetlenül a múltét után, midőn magamhoz tértem bódító álomból észrevettem, hogy szememet erősen bekötötték. Szentül kelle megígérnem, hogy tíz napig nem érnem a koteléket. Képzhetli a halálos kínt melyet az a bizonytalanság okozott, vak vagyok-e vagy látok.

— Egy álló hétig nem érinthettem a koteléket. De hisz ön tudja hogy a nők kívánságn közmondásossá vált. Külömben menthető valék, a köszívű emberek annyira es-

gázták kegyetlenségükkel, hogy gyermekeimet ölembé tegyék. Ezt aztán nem bírtam elviselni.

— Magamra hagyták gyermekemmel. Kisse szellőttem a koteléket, de e pillanathban belépett az ápoló nő. Miként szidott... még búnbánást tettem. De mihelyt az öreg hátat fordított örömkönyvek patakzottak szememből.

— Megláttam gyermekemet? Oh kedves barátom, hu érezhetne e szavak boldogságát: — megláttam gyermekemet.

— De nem árultam el titkomat, mert nem akartam megrontani Ákos örömeit. Végre elhunyt a tíz nap. midőn a nagy pillanat elérkezett, ép Szilveszter napja ívott ünnepi-sen ölböteltve szememhez vezettek nagy tükör elé. Anyám mellettem volt, miként remégttem. Kívül a haragok zúgtak.

— Vegyék le a koteléket mondta az orvos.

— Világos, kaprázóató kód... s aztán... Oh, aztan látam, most is hullanak örömkönyvem, midőn e boldog pillanatra emlékezem.

— Anyám — atyám — az orvos és az ápolónő vettek körül. Amott kedves gyermekem feküdt a bölcsőben. A dicső verőfény és a virágokkal felt edény ismét érezteik velem

különös — e pillanathan areom, melyet sohase láttam, élem sirt és mosolygott a tükörből.

— Miért remeg az a tükör anyám, kérdezem.

— Nem sejtet? viszoná anyám. Talán bizony valaki a tükör mögé rejtőzött.

— Ákosom! kiáltam felgorgva. Jer, jer ide hozzám.

— Nem merészli, mondá anyám látszólag szomorúan.

— Nem merészli? ismétlem, szabadulni akarva, a jó öreg karjai közül.

— Oh! hal nem szeretném akkor is, ha oly rut lenne is mint vakságom éjjele volt.

— Jer, Ákosom! jer kedves ferjem!

— E pillanathban Apolló szépségű ifjú lépett felém buvo helyéből. Nyakába horultam.

— Kedves nőm! suttogá.

— Ákosom!

— Isten áldjon meg mind kettőtöket, suttogá anyám ösömkönyveket hullatva.

— Kedves barátom! ezt a Szilveszter napot sohase fogom feledni, ha még száz évig élnek is. Az elbűszű ő év magával vitte szomorú éjjelem, az újév ajándékul hozta a szemem világot.

— Vajjon volt-e boldogabb széles a világog mint én, midőn másnap reggel Ákosom boldog újévet lehel ajkaimra.

(Vége)

az volt az oka, hogy a mi szegény népünk hallatlan követeléseket támasztott.

— Nagyon szocialisták már itt az emberek, mondta egy bácskai gazda.

Ezt hallva szinte természetesnek találjuk, ha azonnal ráutnak a megye urai a mellükre és azt mondják: mi már meguntattuk, hogy le kell törni ezeket az embereket, hiszen ma holnap nem lesz cseléd.

Letörni, megtörni: gondolatnak lehet nagyon előnyös; de nincsen olyan állam hatalom, amely a nép százezreit és millióit egyszerűen letörje. Ahoz kevés a paragrafus és még kevesebb az erőszak.

Mindenestre sajnálatos, ha a cselédségre utalt szegény ember inkább éhezésnek teszi ki magát mintsem hogy követeléseiből engedjen. De viszont az éhezés sokkal nagyobb hatalom minden paragrafusnál.

A muli héten rettenetes és borzasztó dolgokat meséltek arról, hogy a csongrádi vasuti töltés közvetlen a Tisza hídfőnél milyen állapotban van. Már némelyek arról is tudtak részleteket, hogy mint történt a töltés csuszamlás, vagy éppen töltés omlás. Mondanom is fölösleges, hogy az egész nem volt egyéb mint rém-mese, amit egyéb híján kitalált valami rendkívül élénk fantáziájú embertársunk.

Ha volt is valami kis hiba — ami egy ilyen egészen új, hatalmas földmunkánál szinte természetes — nem okozta más, mint a mult heti nagy olvadás és zuhogó zápor. De hát ettől bizvaszt indultat ultra bárki is Csongrád felé. Ma már különben sincsen semmi baj.

Aki a Farsangot, csak a mulatságok idejének képzi az nem lehet nagyon megelégedve az idei Farsanggal, mert nagyon lomhan indul. De hát ezen nem találat senki valami fölöttébb csodálandó dolgot. Ma senkinek sincsen pénze. Ha van is, nem a mulatságra. Már pedig pénz nélkül, mióta pénz van a világon nem lehetett mulatni soha.

Különbösen is úgy látszik a modern világban mind kevesebb lesz a mulatság, különösen a *bólák* száma apad évről-évre.

Ezen azután keseregjenek azok, akik bálynyák és bálkiralyúk szeretnek lenni és akiknek a lába, minden zenetaktusra táncra áll.

Baráds.

UJDONSÁGOK

Készülődés a nyárra.

— Január 10.

Még bőven hullatja havát a tél és a zimankó elől meleg helyre húzódik ember, állat s már is szervezkednek a nyári aratásra a munkások és gazdák egyaránt. Farkasszemet néz egymással a két tábor, amely sok helyütt már össze is ütközött. Egyelőre papirosok folyik a háború. A munkások nem akarnak szerződést kötni, a gazdák sem hagyják magukat.

A nagyszentmiklósi kisebb földes gazdák kimondták, hogy a munkások követelése miatt földjeiket inkább parlagon beveretlik és csak annyi munkát végeznek, amennyi a létfenntartáshoz szükséges. Ebből nagy veszedelem kerekedhetik, ha a példa követőkre akad.

Több helyről a minap az a hír jött hogy megalakult a gazdák szövetsége. A te-, mesmegyei gazdasági egyesület a sztrájk-törvény sürgős életbeléptetését kéri. Az új sztrájk-törvényben kéri a rögtön itélő bírák-írószakszervezését, mivel az aratómunkás szervezet a közigazgatási és rendes bírósági eljárás hosszadalomosságát és költségét nem bírja meg. Addig is, míg a sztrájk-tör-

vény életbe lép szükségesnek tartja az egyesület a mezőgazdasági munkásszervezetek gyökeres újjászervezését, belügyeinek szigorú ellenőrzését végül az eddigiektől szigorúbb elbárást az igazgatók ellen. Tudatja végül az egyesület, hogy a megyebeliek gazdák megalakították a munkaadók szövetségét, amely ha nem tud a munkásokkal szerződést kötni, más vidékről való munkásokról gondoskodik.

Ha mindezekhez a szomorú tünetekhez hozzávesszük a szentesi hasonlóan szomorú viszonyokat is és azt, hogy néhány nagybirtokos idegen munkásokkal akarja kizárni a magyar munkásokat, — akkor már most, tél közepén élénk rajzolódik az idei nyár sivar, aggasztó képe. (K. L.)

— Január 12

Negyvennyolcas közgyűlések.

A helybeli két negyvennyolcas kör holnap *vasárnap* — délután 2 órakor évi rendes közgyűlést tartja. A közgyűléseken értesülünk szerint városunk országos képviselője, dr. Molnár Jenő is részt vesz.

— **Az aratási tartalék munkások szervezése.** A földmivélségi minisztériumban nagyfontosságú értekezlet folyt le, a melynek kétségtelenül hasznos eredményei lesznek az idei gazdasági esztendőre. Az értekezleten harminc állami erdész vett részt, a kiket, főleg a nemzetiségi vidékekről — táviratilag hívott Budapestre a földmivélségi miniszter. A meghívottak szerdán 4 órakor gyűltek egybe a minisztérium munkásügyi főosztályában, amelynek Bartók miniszteri tanács a vezetője. Az értekezleten Darány miniszter képviselőtében Mezőssy Béla államtitkár elnökölt. A megjelenteknek feladatukká tették, hogy az aratómunkások tartalékcsapatát vidékenki szervezzék. A hol főtös munkaerőt találnak, azt, lehetőleg kössék le s tegyenek távirati jelentést a minisztériumban, amely intézkedni fog az iránt, hogy szükség esetén az ily módon rendelkezésre álló munkásokat azokra a vidékekre szállítsák, a melyekben munkáshiány van.

— **Szervezkedő munkaadók.** A helybeli összes építő iparosok szervezetté öhajtanak tömörülni. A szervezkedés megbeszélésére e hó 13-án *vasárnap*, délután 3 órakor a Petőfi szállóban levő szakosztályi helyiségben gyűlést tartanak.

— **Új vasut a megyében.** A lajostanya—nagyágos helyi érdekű vasut vonal köz-igazgatási bejárása kedden, e hó 15-én lesz. Az új vasutnak, amely a fábán—zoltántér-majori vasut szárvonalára lesz, engedélyese Gerster és Török.

— **Felolvasás.** A Református Kör mai vallásos estélyén felolvassanak a központi körhelyiségben Jakó Etelka kisasszony és Varga Ferenc tanító, közben Sima László szerkesztő szavai; a felsőparton felolvassanak Takács János és Kuti Ferenc tanítók, közben Borbás Antal szavai. A felolvasás a központon 1, a felsőparton 5 órakor kezdődik.

— **A diákok mulatsága.** A mult számban már jeleztük, hogy a Horváth Mihály önképzőkör febr. 9-én tartja mulatságát. E szépnék ígérkező mulatságra ez uttal is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A rendező ifjúság igazán ifjú nemes lelkesedéssel huzoglik a mulatság sikere érdekében. A próbák az előadandó darabokra már megkezdődtek.

— **Munkás gyűlés.** A szentesi szervezett munkások ma január 13-án népgyűlést tartanak a Kossuth téren. A népgyűlést amelyen a politikai helyzet és a szervezkedést beszélnek meg, ma délelőtt 10 órakor tartják meg.

— **Táncmulatság.** A szentesi katolikus körök január hó 13-án, azaz ma, saját termelben az első magyar zenekar közreműkö-

dése mellett házalajja javára jótékony célú zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 7 órakor. Belépő díj személyileg 1 korona 20 fillér, családjegy (3 személy) 3 korona. Felülfizetések köszönettel fogadotnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Felolvasás.** A Szentesi általános népkör ma vasárnap felolvasást tart. Kezdeté este hat órakor. Nem kör tagok is szívesen látott vendégek.

— **Teaest.** A szentesi kereskedők egyesülete e hó 19-én saját helyiségében, családias jellegű tea estét rendez. Az estére tagok által bevezetett vendégeket is szívesen látunk.

— **Az állomások forgalma.** Érdekes képet vet a városok forgalmára az a kimutatás, mely feltünteti, hogy mennyi az illető város vasuti állomásain folszállott személyek száma. Legtöbb felszálló utas esik Budapestre, egy évben 4,767,925, azután következő sorrendben: Pozsony 1,158,119, Temesvár 760,122, Debrecen 735,389, Szeged 734,519 Szahadka 726,451, Nagyvárad 610,320, Miskolc 485,107, Rákospalotaiúpest 483,136, Zágráb 474,583, — Szolnok 388,537, Szombathely 385,981, Arad 381,694, Győr 361,541, Nagyszében 346,641, Nyiregyháza 345,742, Hódmezővásárhely 333,863, Vác 319,973, Brassó 311,349, Újvidék 311,894, és Pécs 301,898, utassal. Városunk e tekintetben bizony eléggé el van maradva, mert Szentesen a folszálló utasok száma egy évben nincs százezer.

— **Szórakoztató est.** Az iparos ifjak önképző köre vasárnap este az ipartestület termében szórakoztató estét rendez a következő műsorral: Felolvasás Kiss László református segédlelkész ur. Szavaltat: Szabó Eszti ke kisasszony. Monológ előadja: Szomódy David ur. Szavaltat: ifj. Vargha Ferenc ur. A felolvasások után tánc éjjeli. (Zene pénz 40 fillér) Zene pénzt a mamák nem fizetnek. Kezdeté 5 órakor.

— **Szőlőbirtokosok egész évi munka eredménye attól függ, vajon a szőlőbirtokosok kellő gondot fordított-e az oltványok beszerzésénél.** E tekintetben legjobban ajánlható a leküszimertes kezelés alatt álló „Millenium-telep” Nagyösz, Torontálmegyé, hol a legjobb minőségű fajtiszta oltványok legelőssé árban beszerzhetők. Minden érdeklődő ingyen és bérmentve kapja a vállalatnak remek kivitelű magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főirjegyzékét.

— **Hírek az anyakönyvből.** (Január 10-11.) Eljegyzettek: Kenyeres Imra Aradi Mária-val Új Ferenc Kiss Hajdu Lidiával, Házverő Szabó János Afra Erzsébettel, Benesik János Harangozó Rozáliával. — **Születtek:** Dóci Lajos, Piti Karoly István, Nemes Erzsébet, Dósi Erzsébet, Dobos András, Gyarmati Julianna. **Elhaltak:** — Szőnyi Balint 21 hónapos, tódó-vész, Szollath Sandorné Lakos Jusztina 20 éves tüdőgümőkör, Nemes Nagy Ferenc 78 éves orbánc.

Különfélék.

× **A milliómosok ellensége.** Egy new-yorki villamoskocsiban megbolyodott egy Harati József nevű földműves. A zsufolt koscsiban egyszerre csak letérdelt, és arra kérte az Istent, püszítsa el a milliómosokat a földről, akik kizsákmányolják a szegény embereket. Ekép imádkozott Harati az utasok a nemkís rémlétére.

× **Gyorsaság nem boszorkányság.** Kétségtelen, hogy manapság a technika oly fejlettséget ért már el, ami a csodával határos. A lehetetlenségnek vélt dolgokat is megvalósítva látjuk. De mindezt felülmúlja egy kedves német lapocska, a Trambahtraheni Zeitung, amely december 28-iki számában hozta a következő közleményt:

Az újví ünnepségeket a szokott formában ülték meg a berlini udvarban. A család gratulációkat nyomon követte a esásári palota fehér termében a nagy fogadás. Először a tábornoki kart s az admiralitást fogadta a esászár. Azután, ugy deli 12 óra felé, nagy kísérettel a szokásos újví szemlére lovagolt. Délután nagy újví ebéd volt a palotában.

— Ez aztán az igazi hírszolgálat! December 28-án pontosan tudni az elkövetkezendő újévi ünnepség lefolyását. Persze a derék laposka, ha így halad, lefözi az egész világsajtót s már a legközelebbi napokban közölni fogja a német birodalmi választások lefolyását, eredményét, sőt ha egy kissé neki találja magát durálni, a jan. 25-ére tervezett megtervezett megnyitást esetleg már 15-én megírja. Mennyire szegényelnünk kell a mi ömlőnkön járó, az események után kullogó hírszolgálatunkat!

× **A feledékenység világrekordja.** Londonból írják: Brentfordban, a Szent Pál-templomban most ment végbe a feledékenység világrekordja. Karácsony napján kellett volna megesküdni az oltár előtt egy ötiani jegyespárnak. Reggel kilenc órakor a menyasszony összes hozzátartozóival megérkezett a templomba. A vőlegény azonban nem, és senki sem tudta elképzelni, hogy mi történt vele. A násznép helyet foglalt a tempiomban és egyébb foglalatosság hián más szerelmes párok házasságkötését nézte végig. Mikor azonban látták, hogy a vőlegénynek eszeágyában sincs mutatkozni, követséget menesztettek felkutatására és rendőri nyelven szólva, előállítására. A követség a vőlegény lakására ment s ott megdöbbenő látvány tárult szemük elő. A szerelmes ur az igaz emberek nyugalmával a legnagyobb méltósággal és gondtalansággal reggelizés készült. Szokásához híven reggeli hat órakor felkelt, munkához ült, azután meglette előkészületeit a reggelire, közben pedig teljesen megfeledkezett arról, hogy voltaképpen esküvőjére kellene mennie. Mialatt a menyasszony a templomban sirdogált, a vőlegény ijedten ünnepi öltözöt s kocsiba vágta magát, kétszeres viteldíjat ígérve a kocsinak, ha idejében a templom elé röpteti. Ami meg is történt, annak rendje és módja szerint megkötötték a szent frigy.

A martonosi fehér ház.

Írta: **Stann László.**

26

(Folytatás.)

Katinka ragadozó lépésekkel jött a szobába és zokogva borult a férje nyakába.

— Légy erős Katinkám, sugta Bende. Ennek így kell lennie. Ha megöl a hatalom nevével felgyermekünket és engen szereltem a halálban is...

Bendéné ajkára nem jött egyetlen hang sem. A hadnagy elfordult. Nem tudta nézni a zokogó asszonyt s a zokogó gyermekeket. Bende átölelte a feleségét és homlokon csókolt. Azután megcsókolta Erzsikét és a három Hámos fiút.

— Készen van ön uram. kérdezte néhány perc múlva a hadnagy.

— Rendelkezésre állok mondta Bende és lefejtette magáról az asszony kezét.

— Akkor öltön kabátot és induljunk. Bende kabátot vett magára és még egyszer megcsókolta övét, azután megindult a katonák között.

Katinka egy hang nélkül rogyott össze.

Bendét előbb Nagyváradra, onnan Budapestre az új épületbe szállították. Keveset törődött a világgal Bende. Biztosra vette hogy az ő sora sem lehet más mint a sok másé volt. Hogy neki is meg kell halni a szabadságért. Az ő életének is ki kell adnia, vérboszu nevében.

Elsőszőr írnia sem volt szabad családjának. Hat teljes hónap telt el. Sem bíróság elé nem állították sem el nem eresztették, sem levelet nem írhatott. Végre 1850 áprilisban egy levelet kézbesítettek neki, amelyet a felesége írt. Erre a levélre megengedték neki, hogy válaszoljon.

Nagyon nehéz és nagyon szomorú napok jöttek és mentek el a martonosi fehér

ház felett. Katinkát, kiszorította a hatalom lakásából, amelyet ideiglenesen kaszárnyának rendeztek be s a család kénytelen volt az egyik mellék épületben meghúzódni. Rettegve és borzadva a kelletlen lakóktól, akik a legnagyobb aljasságra voltak képesek.

Katinka beteg lett hogy Bendét elvitték. Három hónapig nem tudott talpra sem állani. Mikor föl gyógyult, jött a megszállás. A drága butorok egyrészt be zsufláltak egy magtárba. A parkettos termekben szalmát szórtak a padozatra és két század katona ítött tanyát egy órnagy parancsnoksága alatt a s fehér házban.

Bendénét egyszerűen kiutasították lakásából és csak nagynehezen engedték meg, hogy a kocsis volt lakásában húzassa meg magát a gyermekekkel.

Ez az állapot március végéig tartott. Ekkor elvezényelték a katonaságot és Bendénének megengedték, hogy visszafoglalja lakását. De a szenvedések ezzel még nem értek véget. Katinkát folytonosan zaklatták, nem rejtegette házában valahol forradalmárt.

Március végén Katinka csak úgy találmra levelet írt az urának a budapesti új épületbe címezve. Ezt a levelet elvitte a posta és kézbesítették is Bendének április közepé felé.

Nem panaszkodott Bendét a levélben. Egyszerű leírása a történeteknek és annak hogy a család egészséges és várja haza a fejt.

Bende megkérdezte, hogy szabad-e válaszolnia erre a levélre. Azt mondták igen. Bende válaszolt. Megírta helyzetét és azt hogy még nem itéltek felette.

Májusban állították Bendét a hadbíró-ság elé. A bűne: hűtlenség és felség sértés volt, amivel vádolták. Bende egyetlen hangot nem szóltott amikor vádolták.

— Nem bíráim előtt állok. Önök elítélhetnek. Felakaszthatnak, de ha végrehajtották az ítéletet közönséges gyilkosságot követnek el, fakadt ki végre, amidőn a hadbíró-ság elnöke kijelentette, hogy az életével az fatékol.

Folyt. köv.

Soós József

III. t. 87 számú háza kedvező feltételek mellett örök áron eladó, vagy haszonbérbe kiadó; mely ugy keresmának mint bolti helyiségnek kitünően alkalmas. Értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt.

Tokajhegyaljai valódi borok.

Küldök saját termelésű boraimból hektó és literenként:

Hegyaljai asztali bort gönci hordóba: 54, 58, 60, 70, 80, koronáért hektóját;

Szamorodni bort akár üvegbe, avagy hordóban 1.10, 1.20, 1.30, 1.50, 1.80, 2., 2.50, 4.— korona literjét;

Tokaji asszú adjusztálva, félliteres tokaji palackokban: 1.60, 2.—, 2.40, 2.60, 3.—, 4.20; továbbá a ki keresmai használatra itt személyesen nagyobb bevásárlásokat akar eszközölni közönséges-borokban, a bevásárlásnál személyes közbenjárásommal rendelkezésre állok.

1 RESCHOFSKY L. TOCsova Tokaj mellett.

Szentes város tanácsától.
359/1907 szám.

Városházépítési tervpályázat.

Szentes rend. tan. város nyilvános pályázatot hirdet városház építési tervek elkészítésére, kizárólag magyar honos tervezők részére.

A pályatervek benyújtási határideje 1907 évi március hó 30-ika. I-ső díj 2000 korona, II-ikdíj 1000 korona, — további tervek 500 koronájával megvehető.

A részletes pályázati feltételeket, a tervezési programot és a helyszínrajzot kívánatra díjtalanul küldi meg a polgármesteri hivatal.

Szentes, 1907 évi január hó 10-én.
1—2 Dr. MÁTEFFY polgármester.

Kiadó lakás.

Oltján Demeternek IV. t. 734. sz. háza Szentgyörgynaptól kezdve haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet az Ármenesítő Társulat udvarában.

Fontos mindenkire!

A Székely József tulajdonát képező 62 házhelyből, még a következő helyek eladatnak.

házhely	1	1	1	1	1	1	1	1
á	560	580	600	620	640	660	680	840
házhely	1	1						
á	900	1000	kor. árban.					

Aki ezen kedvező árban és fizetési feltétel mellett szép és kellemes házhelyre akar szert tenni minél előbb jelentkezék

ifj. FAZEKAS ANTAL és társa

jelzálog kölcsön közvetítési Irodájukban

SZENTES.

uj csendőr laktanya mellett

Ugyan ott a kis tiszta szigetben levő 2 részlet szőlő föld eladó.